

Er zijn taalkwesties waarover heel verschillend kan worden gedacht. Taalkundige Frank Jansen behandelt iedere maand zo'n kwestie, en nodigt iedereen uit te reageren.

Communiceren met plaatjes: een goed idee?

Communiceren met iedereen in Europa. Dat willen we allemaal wel. Maar ja, al die talen leren, hè? Kan dat niet makkelijker? Twee Zeeuwen denken een oplossing te hebben gevonden met 'Eggietalk', te vinden op www.eggietalk.com. Het doel is Europese kinderen nader tot elkaar te brengen.

Eggietalk voegt eigenlijk een aanwijsboekje toe aan e-mail. Aanwijsboekjes bestaan al tijden op papier voor peuters en vakantiegangers. Denk aan 'point it'-boekjes. Wie vis wil eten, wijst een plaatje aan met een visschotel en wie nodig moet, wijst op een afbeelding van een toiletpot. Zo werkt Eggietalk ook. De demo geeft het volgende voorbeeld. Scholier Anton wil overbrengen dat hij graag fietst. Hij zoekt uit de vijfhonderd afbeeldingen in het e-mailsysteem van Eggietalk de symbolen die staan voor 'ik', 'houden van' en 'fiets'. Die afbeeldingen sleept hij stuk voor stuk naar het berichtvenster, en het bericht is klaar om naar een Poolse of Spaanse scholier te versturen:

Is Eggietalk het ei van Columbus?

TEGENSTANDER

Op een van zijn reizen komt Gulliver bij de Laputanen, die uit onvrede met de taal zijn overgegaan op communiceren door middel van de dingen zelf. Daartoe heeft iedereen een rugzak bij zich met alle objecten waarover hij een gesprek wil voeren. Zo gauw een Laputaan een gesprekspartner heeft gevonden, pakt

hij de rugzak uit, en wijst de objecten stuk voor stuk aan. Handig toch? Nee! De auteur van het verhaal, Jonathan Swift, laat omstandig zien hoe hinderlijk de fysieke beperkingen van die rugzak zijn. Maar dat is niet het enige bezwaar van dergelijke 'directe' communicatie. Wie er even over nadenkt, begrijpt dat communicatie juist gebaat is bij een zekere afstand tussen de woordbetekenis en het begrip waarnaar het verwijst. Zo kan met het ding zelf (of afbeeldingen daarvan) nooit over de zaak in het algemeen gesproken worden.

Het bericht van Eggietalks demo is voldoende om dat duidelijk te maken. Natuurlijk zal het een vervelend en tijdrovend karweitje blijken om de meest adequate uit de vijfhonderd begrippen te selecteren. Maar ernstiger is dat het communicatieve effect zo onzeker is. Neem nu Antons boodschap. Misschien begrijpt een Poolse jongetje dat Anton bedoelt dat hij graag fietst. Maar dat hoeft allerminst. Hij kan er ook van maken: 'Ik ben trots op mijn fiets' of 'Ik beger een fiets.' Misschien leidt hij er wel uit af dat Anton zijn fiets komt pikken. Kortom, afbeeldingen komen alleen over als er een onderschrift aan toegevoegd is, in een taal die de ander begrijpt. Met andere woorden: ga liever vreemde talen leren.

VOORSTANDER

Natuurlijk is natuurlijke taal het beste middel om ingewikkelde of abstracte gedachten over te brengen, maar iedereen (en zeker de scholier) praat toch veel vaker over heel concrete dingen, zoals: 'Waar ben ik mee bezig?' of 'Wat zou ik graag doen?' Daar zijn de vijfhonderd plaatjes geschikt voor. Als scholieren maar in gesprek raken met elkaar. Je moet ergens een begin maken als je wilt dat de Europese gedachte gaat leven. Misverstanden zullen zeker voorkomen, maar die zijn vermakelijk en zullen leiden tot nog meer communicatie. Sommigen zullen daardoor aan het denken gezet worden over de verschillen tussen talige en andere communicatie.

Bovendien valt te verwachten dat na

een tijdje eggietalken de gespreksgenoten zo geïnteresseerd in elkaar raken dat ze zich gemotiveerd voelen om die o zo nuttige vreemde talen te gaan leren.

Wat vindt u ervan? Is het een goed idee om jongeren te laten communiceren via plaatjes?

Geef voor 20 augustus uw mening op onze website: www.onzetaal.nl/homofkuit. Of stuur een briefkaart met 'Eggietalk: goed idee' of 'Eggietalk: geen goed idee' naar de redactie van *Onze Taal*, Raamweg 1a, 2596 HL Den Haag. In de volgende aflevering de uitslag. ■

Uitslag vorige stemming

"Moeten de Nederlandse klassiekers hertaald worden?", was de vraag van de vorige keer. De aanleiding was de vrije bewerking van Multatuli's *Wouter-tje Pieterse* door Ivo de Wijs.

De meningen waren zelden zo gelijk verdeeld als dit keer: er zijn 106 voorstanders van hertalen (51%) en 102 tegenstanders (49%). Ook in een ander opzicht is er een verschil met de voorgaande afleveringen: uit het internetforum blijkt dat veel inzenders niet als vanzelfsprekend voor of tegen zijn, maar na een innerlijke strijd tot een weifelmoedig eindoordeel zijn gekomen.

Opvallend is verder dat vooral tegenstanders putten uit een analogie met andere kunsten, zoals de muziek ("inferieure" popversies van klassieken) en de schilderkunst ("Gaan we *De nachtwacht* nu ook politie-uniformen aantrekken?"). Dit type argumenten verliest zijn kracht als we ons realiseren dat het ook goed mogelijk is om een andere analogie te hanteren: die van een andere instrumentatie bij muziek, en andere verfoorten of druktechnieken bij de beeldende kunst.